

РЕШЕНИЕ

№ 296

гр. Бургас, 26.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на дванадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Валентина Ж. Кърпичева
Цинцарска

при участието на секретаря Таня Н. Михова
като разгледа докладваното от Валентина Ж. Кърпичева Цинцарска
Гражданско дело № 20232100101522 по описа за 2023 година

Производството по делото е образувано по исковата молба на „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА” АД, ЕИК 831094393, със седалище и адрес за управление: гр. София, бул. Цариградско шосе № 111 П, със съдебен адрес: гр. Пловдив, бул. Марица № 95, клон на „Първа инвестиционна банка“ АД срещу П. Е. П. с ЕГН *****, с адрес: ***, със съдебен адрес: гр. Пловдив, ул. Сливница № 6 А, ет. 5, офис 9, адвокат адвокат Крум Василев Георгиев.

Видно от изложената в исковата молба фактология, на 29.03.2005г. между П. Е. П., ЕГН *****/длъжник/ и “Първа Инвестиционна Банка” АД /банката/ е сключен договор № 60КР- АА-0307/29.03.2005г., за банков кредит, с който договор банката е отпуснала на длъжника сумата 100 000 (сто хиляди лева) с краен срок за погасяване- 21.04.2022г. Съгласно т. 9 от Договора КРЕДИТОПОЛУЧАТЕЛЯТ заплаща на БАНКАТА годишна лихва в размер на основен лихвен процент на БНБ, увеличен с надбавка 8,59 /осем цяло и петдесет и девет пункта/. Съгласно т. 11 от Договора

Банката прилага лихва при просрочие, в размер на договорената лихва, плюс наказателна надбавка в размер от 20 /двадесет/ пункта. Предоставеният кредит е изцяло усвоен на 01.04.2005г. но сметка открита на името на Кредитополучателя в Банката. Ищецът твърди, че договорът е в просрочие, считано от 21.05.2014г., с просрочие от 2743 дни към 23.22.2021г. Твърди се, че по договора са просрочени 87 вноски за главница за периода 21.05.2014г.-21.07.2021г. Общият размер на просрочената сума по главница, съгласно погасителен план към договора за кредит, до датата на предсрочната изискуемост на кредита - 16.08.2021г. е 58 980,32 лева, а считано от датата на предсрочна изискуемост на кредита - 16.08.2021г. общият размер на просрочената главница, включващ сбора от просрочените вноски по главница по погасителен план към датата на предсрочна изискуемост, включително и обявления за предсрочно изискуем остатък от усвоената сума е 68 133,37 лева. Твърди се, че по кредита са просрочени 73 вноски по лихва за периода 21.07.2015г.-21.07.2021г., като общият размер на просрочената сума за лихва, съгласно погасителен план към договора за кредит, до датата на предсрочна изискуемост на кредита - 16.08.2021г., е 24 453,57 лева, а считано от датата на предсрочна изискуемост на кредита на 16.08.2021г. общият размер на просрочената лихва, включващ сбора от просрочените вноски по лихва по погасителен план към датата на предсрочна изискуемост, включително и обявления за предсрочно изискуем остатък от усвоената сума е 24 523,25 лева. Ищецът твърди, че поради неплащане в срок на задълженията по договора за кредит, чрез ЧСИ Станимира Николова - ЧСИ с район на действие Окръжен съд Бургас, е връчила на кредитополучателя покана за доброволно изпълнение на задълженията по Договора за кредит с предоставен 7 (седем) - дневен срок за изпълнение от получаване на поканата, като в противен случай изрично е посочено, че Банката ще счита кредита за изцяло и предсрочно изискуем, без да бъде изпращано повторно уведомление. Поканата е връчена лично на длъжника на 06.07.2021г., като не е

последвало доброволно изпълнение. С оглед на което ищецът е подал заявление за заповед за незабавно изпълнение, по което е образувано частно гражданско дело № 1590/2021г. на Несебърския районен съд. По делото е издадена заповед за незабавно изпълнение общо сума в размер на 144 524,90 лева, формиран както следва: 68 133,37 лева-непогасена просрочена главница, 24 523,25 лева-непогасена договорна лихва за периода 21.07.2015г.-15.08.2021г., 30 055,04 лева-наказателна лихва за периода 21.07.2015г.- - 12.03.2020г., 809,69 лева лихва на основание чл. 85 от ЗЗД, във вр. чл. 306, ал. 1 от ТЗ за периода 13.03.2020г.- - 13.05.2020г., 19 038,94 лева наказателна лихва, начислена за периода 14.05.2020г. - 15.08.2021г., 1 892,61 лева-законна лихва, начислена за периода 16.08.2015г. - 23.11.2021г., 72 лева-разноски за връчване на покани за предсрочна изискуемост, законна лихва върху главницата от 25.11.2021г. до окончателното и заплащане и 2 940,50 лева разноски по делото. След издаване на заповедта за изпълнение е постъпило възражение от длъжника, с което същият е оспорил частично дължимостта на сумата за неплатени главници за разликата над 40 000 лв. до 68 133,37 лева или се оспорва дължимостта на сумата просрочена главница в размера от 28 133,37, изцяло се оспорват всички останали суми за лихви и разходи.

Направеното възражение е предпоставило образуването на настоящото исково производство, с което се иска да се приеме за установено по отношение на ответника, че същият дължи на ищеца следните суми по издадената заповед за незабавно изпълнение, както следва:

- 28 133,37 лева- част от просрочена главница, оспорена от длъжника

- 24 523,25 лева- непогасена договорна лихва, начислена за периода 21.07.2015г. - 15.08.2021г. включително, дължима на основание Раздел V, т.9 от договора за кредит

- 30 055,04 лева-наказателна лихва, начислена за периода 21.07.2015

г - 12.03.2020г. включително, дължима на основание Раздел V, т.11 от договора за кредит

- 809,69 лева- лихва, начислена за периода 13.03.2020г. - 13.05.2020г. включително, на основание чл. 85 от ЗЗД, вр. чл. 306, ал. 1 от ТЗ,

- 19 038,94 лева- наказателна лихва, начислена за периода 14.05.2020 г. - 15.08.2021 г. включително, дължима на основание Раздел V, т. 11 от Договора за кредит,

- 1 892,61 лева-законна лихва, начислена за периода 16.08.2021г. - 23.11.2021г. включително, дължима на основание Тълкувателно решение на ВКС от 27.03.2019г.,

- 72 лева - непогасени разноси за връчване на покани

- законна лихва върху просрочената главница, считано от 25.11.2021г. до окончателното и изплащане

Ищецът претендира разноските в заповедното и в настоящото производство.

По делото има депозиран отговор на исковата молба в законопредвидения срок. Видно от изложеното ответникът не оспорва, че между него и ищеца е налице валидно сключен договор за кредит. Не се оспорва, че ответникът е получил сумата по договора за кредит. Ответникът оспорва обаче размера на търсените от него суми, като твърди, че с направените от него плащания не са правилно погасявани неговите задължения по кредита. Ответникът твърди, че до 30.09.2010г. е имало регулярно погасяване на дължимите по кредита суми, като след тази дата плащанията от негова страна не са ежемесечни. В периода 30.09.2010г.-16.05.2019г., ответникът е платил 77 483,43 лева, като неправилно банката не е погасявала главници, а погасявала лихви, като с тази сума е погасена главница от 17 163,32 лева и лихва в размер на 60 320,11 лева. За посочения период, с

плащанията от ответника са погасявани както уговорените договорни лихви-ОЛП на БНБ+ 8,59 пункта, така и лихвата за забава-размера на договорната лихва+надбавка от 20 пункта. С оглед на което се твърди, че погасяването на дължимите от ответника суми е станало в нарушение на материалното право.

Отделно от това ответникът счита, че клаузата по чл. 11, уговорена в договора между страните е нищожна като неравноправна на основание чл. 146, ал. 1, във вр. чл. 143, ал. 1 от Закона за защита на потребителите, тъй като размерът на наказателната надбавка е необосновано висока. Позицията на нищожността на тази клауза, ответникът счита, че ищецът няма право на сумата за въпросната наказателна лихва/надбавка.

Отделно от това ответникът прави възражения за погасяване на всички суми за главница и лихви при изтичане на кратката тригодишна давност за търсене на сумите. Ответникът твърди, че е заплатил общо 136 месечни вноски по кредита, с които счита, че е платил всички вноски до 21.08.2016г. Заявлението за заповед за изпълнение е подадено в съда на 25.11.2021г., ответникът счита, че всички суми до 25.11.2018г. са погасени по давност. Оспорва се дължимостта на законна лихва поради недължимост на съответните главници. Оспорва се дължимостта на разносните за покани за доброволно изпълнение, тъй като ответникът има постоянен адрес, на който може да бъде намерен.

Ответникът иска отхвърляне на предявената претенция. Искане за присъждане на адвокатско възнаграждение по чл. 38 от Закона за адвокатурата.

Предявената претенция е с правно основание чл. 422, ал. 1 във вр. чл. 415, ал. 1, т. 2 от ГПК във вр. чл. 79, ал. 1 от Закона за задълженията и договорите във вр. чл. 430, ал. 1 и ал. 2 и чл. 432, ал. 1 от Търговския закон, а именно за установяване на дължимостта на сумите по издадена заповед за незабавно изпълнение въз основа на

банково извлечение за дължими неизплатени суми по предсрочно изискуем договор за кредит-главници, възнаградителна лихва, наказателна лихва и разноси във връзка с договора. Претендира се законна лихва върху главницата и разноси за заповедното и настоящото производство.

Съдът намира, че страните не спорят относно факта, че между тях е налице валидно сключен договор кредит, който поради забава в плащанията е обявен за предсрочно изискуем.

Спорно по делото е, какви суми се дължат от ответника и дали клаузата на т.11 от процесния договор е неравноправна и съответно нищожна.

От извършената по делото съдебно-икономическа експертиза се установява, че за периода 21.05.2005г.-30.09.2019г. е налице редовно погасяване от ответника на вноските за главница и възнаградителна лихва, съгласно погасителния план към процесния договор. В периода 30.09.2010г.-16.05.2019г. ответникът е извършил плащания по договора в размер на общо 69 100,89 лева, като с оглед на факта, че липсват плащания на всички падежи, ищецът е започнал да начислява наказателна лихва за забавените плащания като с общо заплатена сума от 69 100,89 лева е погасил главница в размер на 17 466,33 лева, договорна лихва в размер на 39 826,60 лева и наказателна лихва в размер на 11 807,87 лева.

С оглед така начислената наказателна лихва, следва да се разгледа твърдението на ответника, че договорната клауза за начина и размера на определяне на наказателна лихва е нищожна като неравноправна, тъй като се касае за необосновано висок размер на уговорената наказателна лихва. Съдът намира, че така направеното възражение за нищожна клауза е основателно с оглед разпоредбата на чл. 146, ал. 1 във вр. 143, ал. 2, т. 5 от Закона за защита на потребителите, който закон е приложим по отношение на процесния договор. Точка 11 на процесния договор предвижда, че плащания, дължими, но

неизвършени в срок поради недостиг на авоар по разплащателната сметка на кредитополучателя се отнасят в просрочие се олихвяват с лихвения процент по т. 9 от договора щлюс наказателна надбавка от 20 пункта. С оглед на размер на лихвата по т. 9, която е основен лихвен процент на БНБ, увеличен с надбавка от 8,59 пункта, като се прибави и надбавката от 20 пункта, е видно, че се получава необосновано висок размер на уговорената наказателна лихва. Следователно клаузата по т. 11 от договора е неравноправна и като такава нищожна и приетите от ищеца суми за платени за наказателна лихва следва да бъдат отнесени по погасителния план по валидно дължимите вноски.

С оглед установеността на нищожността на клаузата за наказателна лихва, то неоснователно ищецът претендира дължимост по издадената заповед за изпълнение на следните суми:

- 30 055,04 лева-наказателна лихва, начислена за периода 21.07.2015 г - 12.03.2020г. включително, дължима на основание Раздел V, т.11 от договора за кредит

- 19 038,94 лева- наказателна лихва, начислена за периода 14.05.2020 г. - 15.08.2021 г. включително, дължима на основание Раздел V, т. 11 от Договора за кредит

Предявеният иск за установяване на дължимост на така посочените суми следва да се отхвърли като неоснователен.

Въз основа на извършената икономическа експертиза е видно, че при разпределяне на заплатеното от ответника за периода 30.09.2010г.-16.05.2019г. в размер на общо 69 100,89 лева за погасяване само на главница и възнаградителна лихва, се констатира, че ответникът дължи главници за периода 21.07.2015г.-16.08.2021г. в общ размер на 61 696,98 лева и възнаградителна лихва за периода 21.06.2016г.-16.08.2021г. в общ размер на 19 151,77 лева.

От страна на ответника е направено възражение за погасяване на дължимите суми по давност, като същият счита, че следва да се прилага давността по чл. 111 от Закона за задълженията и договорите.

На съда е служебно известно, че е налице постановена противоречива съдебна практика по отношение на началния момент на течене на приложимия давностен срок при погасяване на дължимите суми по договорите за кредит, което е наложило образуването от ВКС на тълкувателно дело № 3/2023г., по което няма постановено решение. Видно от мотивите за образуване на тълкувателното дело, едната съдебна практика приема, че давностният срок тече от падежа на всяка вноска, а другата от падежа на цялото вземане. Следва да се отбележи, че няма противоречие в съдебната практика, че вземанията за главници по договор за кредит, не представляват вземания периодични плащания и съответно за същите не се прилага кратката тригодишна давност, предвидена в чл. 111, б. "в" от ЗЗД. Съответно за вземанията за лихви е приложим тригодишния давностен срок, с оглед изричната разпоредба на чл. 111, б. "в" от ЗЗД. Настоящият съдебен състав споделя съдебната практика, обективизирана в решение № 90 от 31.03.2014г. по гр.д. № 6629/2013г. на ВКС, IV г.о., решение № 45 от 17.06.2020г. по т.д. № 237/2019г. на ВКС, II т.о. и решение № 50076 от 14.11.2022г. по т.д. № 1730/2019г. на ВКС, I т.о., с която се застъпва становището, че началният момент, от който започва да тече давностният срок за вземания за главница по погасителни вноски по договор за банков кредит е моментът на изискуемостта на съответната вноска. Съдът намира, че при известна падежна дата на вноските по кредита, от този момент настъпва изискуемостта на вземането на длъжника и съответно започва да тече петгодишния давностен срок за главницата и тригодишния за лихвите по договора. Съдът споделя изложеното в мотивите на цитираните решения, че целта на института на погасителната давност е да стимулира своевременното упражняване

на гражданските права.

При така изложеното до тук се констатира, че дължимите от ответника главници с падежи до 21.11.2016г. са погасени с изтеклата 5-годишна погасителна давност. С депозирането на заявление за издаване на заповед за изпълнение в НРС на 25.11.2021г. е прекъснат давностния срок за останалите падежирали главници, като са дължими за периода 21.12.2016г.-16.08.2021г. и са в общ размер на 52 321,93 лева. Ответникът е признал дължимостта на главница в размер на 40 000 лева, по отношение на която главница заповедта за изпълнение е влязла в сила, а по делото се претендира такава в размер на 28 133,37 лева. С оглед на което искът за установяване на дължима главница е основателен до размера от 12 321,93 лева.

Погасени с изтичане на тригодишна давност са падежиралите вноски за договорна лихва за периода 21.06.2016г.-21.11.2018г., а дължими са тези за периода 21.12.2018г.-16.08.2021г. в общ размер на 6 861,53 лева. По делото се претендира неизплатена договорна лихва в размер на 24 523,25 лева, като претенцията е основателна до размера от 6 861,53 лева.

Неоснователно е искането за установяване на дължимост на сумата от 72 лева - непогасени разноси за връчване на покани. Представени са доказателства за направена разноска от ищеца за връчване на покани до ответника, но в сключения договор между страните липсва уговорена клауза, такъв вид разноска да се дължи от кредитополучателя.

Неоснователно се претендира сумата от 809,69 лева- законна лихва за забава за периода 13.03.2020г. - 13.05.2020г., като ищецът не е доказал нито забава, нито върху каква сума и на какво основание се дължи така търсената лихва.

По делото се претендира сумата от 1 892,61 лева-законна лихва за забава за периода 16.08.2021г. - 23.11.2021г. . С оглед получената покана от ответника на 06.07.2021г., седмодневния срок за

доброволно изпълнение е изтекъл на 13.07.2021г. и от този момент ответникът е в забава по отношение на дължимата главница. С оглед размера на дължимата главница от 52 321,93 лева и периода, за който се претендира, а именно 16.08.2021г. - 23.11.2021г., налице е забава, като законната лихва е в размер на 1 453,39 лева, в който размер е основателна претенцията.

Основателно се търси и законна лихва върху дължимата главница от 12 321,93 лева, считано от 25.11.2021г.-датата на подаване на заявлението за заповед за изпълнение в съда до окончателното и изплащане.

-разноски

С оглед становището на съда за частична основателност на претенцията, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК на ищеца следва да се присъдят част от направените по делото разноски, съобразно уважения размер на иска. Предявената претенция е в размер на 104 524,90 лева, а уважения размер на същата е от 20 636,85 лева. Ищецът е представил списък и доказателства за направени разноски в размер на 2 590,50 лева. На ищеца следва да се присъдят разноски в размер на 511,45 лева.

Съдът дължи произнасяне и по отношение на разноските в заповедното дело. Разноските, които направени са в размер на 2 940,50 лева. При заявен размер по заявлението от 144 524,90 лева и основателен за 60 636,85 лева, разноските, които следва да се присъдят за заповедното дело са в размер на 1 233,72 лева.

От страна на ответника няма искане за присъждане на направените по делото разноски. Ответникът твърди, че е представляван безплатно от упълномощения от него адвокат, като се иска присъждане на адвоката на дължимото му адвокатско възнаграждение. На основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за

адвокатурата във вр. чл. 7, ал. 2, т. 5 от Наредба за минималните адвокатски възнаграждения на адвокат П. Е. П. се дължи адвокатско възнаграждение в размер на 8 830 лева. Възнаграждението е без начислен ДДС, като няма доказателства адвокатът да е регистриран по ДДС. С оглед частичната основателност на иска, на адвоката се дължи възнаграждение в размер на 1 743,34 лева.

Мотивиран от горното Бургаският окръжен съд

РЕШИ:

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО по делото, че П. Е. П. с ЕГН *****, с адрес: ***, със съдебен адрес: гр. Пловдив, ул. Сливница № 6 А, ет. 5, офис 9, адвокат адвокат Крум Василев Георгиев, дължи на „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА“ АД, ЕИК 831094393, със седалище и адрес за управление: гр. София, бул. Цариградско шосе № 111 П, със съдебен адрес: гр. Пловдив, бул. Марица № 95, клон на „Първа инвестиционна банка“ АД, по силата на договор за банков кредит № 60КР- АА-0307/29.03.2005г., част от сумите по издадената в производството по ч. гр. д. 1590/2021 г. по описа на РС-Несебър заповед за изпълнение, а именно:

- главница в размер на 12 321,93 лева -представляваща част от дължимата сума за главници в общ размер на 52 321,93 лева за периода 21.12.2016г.-16.08.2021г. , ведно със законната лихва, считано от 25.11.2021г. до окончателното изплащане, като ОТХВЪРЛЯ иска над присъдената сума до претендираната от 28 133,37 лева;

- договорна лихва в размер на 6 861,53 лева, дължима за периода 21.12.2018г.-16.08.2021г., като ОТХВЪРЛЯ иска над присъдената сума до претендираната от 24 523,25 лева;

- лихва за забава в размер на законната в размер на 1 453,39 лева, дължима върху главницата от 52 321,93 лева за периода 16.08.2021г. -

23.11.2021г., като ОТХВЪРЛЯ иска над присъдената сума до претендираната от 1 892,61 лева.

ОТХВЪРЛЯ претенцията на „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА” АД, ЕИК 831094393 срещу П. Е. П. с ЕГН *****, с която се иска да се приеме за установено по делото, че ответникът дължи на ищеца по силата на договор за банков кредит № 60КР- АА-0307/29.03.2005г., следните суми по издадената в производството по ч. гр. д. 1590/2021 г. по описа на РС-Несебър заповед за изпълнение, а именно:

- сумата от 30 055,04 лева-наказателна лихва, начислена за периода 21.07.2015 г - 12.03.2020г. включително, дължима на основание Раздел V, т.11 от договора за кредит;

- сумата от 19 038,94 лева- наказателна лихва, начислена за периода 14.05.2020 г. - 15.08.2021 г. включително, дължима на основание Раздел V, т. 11 от Договора за кредит;

- сумата от 72 лева - непогасени разноси за връчване на покани;

- сумата от 809,69 лева- законна лихва за забава за периода 13.03.2020г. - 13.05.2020г.

ОСЪЖДА П. Е. П. с ЕГН *****, с адрес ***, със съдебен адрес: гр. Пловдив, ул. Сливница № 6 А, ет. 5, офис 9, адвокат адвокат Крум Василев Георгиев, да заплати на „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА” АД, ЕИК 831094393, със седалище и адрес за управление: гр. София, бул. Цариградско шосе № 111 П, със съдебен адрес: гр. Пловдив, бул. Марица № 95, клон на „Първа инвестиционна банка“ АД, направените в настоящото съдебното производство разноси в размер на 511,45 лева.

ОСЪЖДА П. Е. П. с ЕГН *****, с адрес ***, със съдебен адрес: гр. Пловдив, ул. Сливница № 6 А, ет. 5, офис 9, адвокат адвокат Крум Василев Георгиев, да заплати на „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА” АД, ЕИК 831094393, със седалище и адрес за управление: гр.

София, бул. Цариградско шосе № 111 П, със съдебен адрес: гр. Пловдив, бул. Марица № 95, клон на „Първа инвестиционна банка“ АД, направените в заповедното производство по ч. гр. д. 1590/2021 г. по описа на РС-Несебър разноси в размер на 1 233,72 лева.

ОСЪЖДА „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА” АД, ЕИК 831094393, със седалище и адрес за управление: гр. София, бул. Цариградско шосе № 111 П, със съдебен адрес: гр. Пловдив, бул. Марица № 95, клон на „Първа инвестиционна банка“ АД да заплати на адвокат адвокат Крум Василев Георгиев, с личен № *****, от АК-гр. Пловдив, с адрес: гр. Пловдив, ул. Сливница № 6А, ет. 5, офис 9 сумата от 1 743,34 лева- дължимо адвокатско възнаграждение в хипотезата на 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата.

Решението подлежи на обжалване пред Бургаския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му.

Съдия при Окръжен съд – Бургас: _____